

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات کاربردی حقوقی

تدوین:

گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۶

عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 عنوان و نام پدیدآور : مجموعه قوانین و مقررات کاربردی حقوقی
 مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۶۹۶ ص؛ ۱۱×۱۷ س.م.
 شابک : ۹-۸۴-۷۳۱۶-۷۳۱۶-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیپای مختصر
 یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir>
 قابل دسترسی است.
 یادداشت : چاپ قبلی: آراء سبز، ۱۳۹۱.
 یادداشت : چاپ چهارم.
 شناسه افزوده : موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۱۰۷۰۹

نام کتاب : مجموعه قوانین و مقررات کاربردی حقوقی
 ناشر : چتر دانش
 تدوین : گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش
 نوبت و سال چاپ : هفتم - ۱۳۹۶
 شمارگان : ۱۰۰۰
 شابک : ۹-۸۴-۷۳۱۶-۷۳۱۶-۶۰۰-۹۷۸
 قیمت : ۱۴۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینیری جاوید(اردبیهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصّه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

پیشگفتار.....	۱۴
قانون شوراهاى حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴.....	۱۷
آیین‌نامه اجرائی قانون شوراهاى حل اختلاف مصوب ۱۳۹۵.....	۳۳
قانون داوری تجارى بين‌المللى مصوب ۱۳۷۶.....	۴۸
فصل اول: مقررات عمومى.....	۴۸
فصل دوم: موافقتنامه داوری.....	۵۱
فصل سوم: تركيب هيات داوری.....	۵۲
فصل چهارم: صلاحیت «داور».....	۵۶
فصل پنجم: نحوه رسیدگی داوری.....	۵۹
فصل ششم: ختم رسیدگی و صدور رای.....	۶۱
فصل هفتم: اعتراض به رای.....	۶۴
فصل هشتم: اجرای رای.....	۶۶
فصل نهم: سایر مقررات.....	۶۷
قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹.....	۶۸
باب اول: در کلیات.....	۶۸
باب دوم: در قیمومت.....	۷۵
فصل اول: صلاحیت دادگاه قیمومت.....	۷۵
فصل دوم: ترتیب تعیین قیم.....	۷۶
فصل سوم: اختیارات و مسئولیت قیم.....	۸۰
فصل چهارم: عزل قیم.....	۸۳
باب چهارم: امور راجع به امین.....	۸۴
باب چهارم: راجع به غائب مفقودالاثـر.....	۸۸

۸۸.....	فصل اول: در صلاحیت دادگاه
۸۸.....	فصل دوم: در تعیین امین
۸۹.....	فصل سوم: دادن اموال به طور موقت به تصرف ورثه
۹۲.....	فصل چهارم: در حکم موت فرضی
۹۴.....	باب پنجم: در امور راجع به ترکه
۹۴.....	فصل اول: در صلاحیت
۹۵.....	فصل دوم: در مهر و موم
۱۰۱.....	فصل سوم: در برداشتن مهر و موم
۱۰۴.....	فصل چهارم: در تحریر ترکه
۱۰۷.....	فصل پنجم: راجع به دیون متوفی
۱۰۷.....	مبحث اول: استیفاء دین از ترکه
۱۱۰.....	مبحث دوم: قبول ترکه
۱۱۲.....	مبحث سوم: رد ترکه
۱۱۲.....	مبحث چهارم: قبول دیون مطابق صورت تحریر ترکه
۱۱۳.....	مبحث پنجم: تصفیه
۱۱۶.....	فصل ششم: راجع به وصیت
۱۲۱.....	فصل هفتم: در تقسیم
۱۲۵.....	فصل هشتم: در ترکه متوفای بلاوارث
۱۲۷.....	فصل نهم: راجع به ترکه اتباع خارجه
۱۳۲.....	فصل دهم: در تصدیق انحصار وراثت
۱۳۵.....	باب هفتم: در هزینه
۱۳۷.....	قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶
۱۳۷.....	فصل اول: قواعد عمومی

مبحث اول: مقدمات اجرا.....	۱۳۷
مبحث دوم: دادورزها (مأمورین اجرا).....	۱۳۹
مبحث سوم: ترتیب اجرا.....	۱۴۱
فصل دوم: توقیف اموال.....	۱۴۸
مبحث اول: مقررات عمومی.....	۱۴۸
مبحث دوم: در توقیف اموال منقول.....	۱۵۰
مبحث سوم: صورت‌برداری اموال منقول.....	۱۵۲
مبحث چهارم: ارزیابی اموال منقول.....	۱۵۴
مبحث پنجم: حفظ اموال منقول توقیف شده.....	۱۵۵
مبحث ششم: توقیف اموال منقول محکوم‌علیه که نزد شخص ثالث است.....	۱۵۷
مبحث هفتم: توقیف حقوق مستخدمین.....	۱۵۹
مبحث هشتم: توقیف اموال غیر منقول.....	۱۵۹
مبحث نهم: صورت‌برداری اموال غیر منقول.....	۱۶۱
مبحث دهم: ارزیابی و حفظ اموال غیر منقول.....	۱۶۲
فصل سوم: فروش اموال توقیف شده.....	۱۶۲
مبحث اول: فروش اموال منقول.....	۱۶۲
مبحث دوم: فروش اموال غیر منقول.....	۱۶۶
فصل پنجم: اعتراض شخص ثالث.....	۱۶۸
فصل ششم: حق تقدم.....	۱۶۹
فصل هفتم: تأدیه طلب.....	۱۷۰
فصل هشتم: هزینه‌های اجرایی.....	۱۷۲
فصل نهم: احکام و اسناد لازم‌الاجراء کشورهای خارجی.....	۱۷۴

قانون استفاده بعضی از دستگاه‌ها از نماینده حقوقی در مراجع قضائی و معافیت بنیاد شهید انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه دادرسی مصوب ۱۳۷۴.....	۱۷۸
لایحه قانونی راجع به معافیت بنیاد مستضعفان از پرداخت هزینه دادرسی در تمام مراجع قضایی مصوب ۱۳۵۸.....	۱۷۹
قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵ به همراه اصلاحات بعدی ...	۱۸۰
قانون نحوه وصول مطالبات بانک‌ها مصوب ۱۳۶۸.....	۱۹۱
قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶.....	۱۹۳
فصل اول: اختراعات	۱۹۳
فصل دوم: طرح‌های صنعتی	۲۰۶
فصل سوم: علائم، علائم جمعی و نام‌های تجاری	۲۰۹
فصل چهارم: مقررات عمومی	۲۱۵
قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸	۲۲۲
مبحث اول: سازمان اداره تصفیه	۲۲۲
مبحث دوم: اقدامات تأمینی اداره تصفیه	۲۲۴
مبحث سوم: دعوت بستانکاران	۲۲۶
مبحث چهارم: اداره اموال	۲۲۸
مبحث پنجم: رسیدگی به مطالبات	۲۲۹
مبحث ششم: تصفیه	۲۳۰
مبحث هفتم: تقسیم وجوه حاصله از فروش	۲۳۳
مبحث هشتم: خاتمه ورشکستگی	۲۳۴

۲۳۴	مبحث نهم: مقررات مالی
۲۳۶	مبحث دهم: مقررات مخصوص
۲۳۸	آیین‌نامه قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸
۲۳۸	فصل اول: صورتمجلس‌ها و حسابداری
۲۳۸	مبحث اول: مقررات عمومی
۲۴۰	مبحث دوم: صورتمجلس‌ها
۲۴۱	مبحث سوم: نگاهداری اسناد ورشکستگی
۲۴۲	مبحث چهارم: نگاهداری دفاتر حسابداری
۲۴۵	فصل دوم: اجرای مقررات مربوط به مراحل مختلفه ورشکستگی
۲۴۵	مبحث اول: تهیه صورت دارایی
۲۴۸	مبحث دوم: دعوت بستانکاران
۲۴۸	مبحث سوم: اداره اموال
۲۵۰	مبحث چهارم: رسیدگی به مطالبات
۲۵۲	مبحث پنجم: تصفیه
۲۵۳	مبحث ششم: تقسیم وجوه حاصله
۲۵۵	مبحث هفتم: خاتمه ورشکستگی
۲۵۶	مبحث هشتم: تصفیه اختصار
۲۵۶	مبحث نهم: مقررات مخصوص
۲۵۸	قانون راجع به ثبت شرکت‌ها مصوب ۱۳۱۰
۲۶۴	قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵
۲۶۴	فصل اول: وکیل و شرایط وکالت
۲۶۵	فصل دوم: تشکیلات وکلا

فصل سوم: حقوق و وظایف.....	۲۶۶
فصل چهارم: در تعقیب و مجازات انتظامی و کلاء.....	۲۷۱
فصل پنجم: مقررات مختلفه.....	۲۷۱
آیین نامه تعرفه حق الوکاله، حق المشاوره و هزینه سفر وکلائی دادگستری و وکلای موضوع ماده ۱۸۷ مصوب ۱۳۸۵.....	۲۷۳
قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶.....	۲۸۱
آیین نامه صدور جواز وکالت اتفاقی (موقت) شماره ۲۱۱ مصوب ۱۳۷۸.....	۲۸۶
لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳.....	۲۸۹
قانون نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور مصوب ۱۳۸۲.....	۲۹۹
قانون اجازة رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲.....	۳۰۱
قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱.....	۳۰۲
قانون ثبت احوال مصوب ۱۳۵۵.....	۳۲۶
فصل اول: کلیات.....	۳۲۶
فصل دوم: اسناد و دفاتر ثبت احوال.....	۳۳۰
فصل سوم: ثبت ولادت.....	۳۳۱
فصل چهارم: ثبت مرگ.....	۳۳۵
فصل پنجم: ازدواج و طلاق.....	۳۳۹
فصل ششم: صدور شناسنامه.....	۳۴۱
فصل هفتم: صدور کارت شناسایی.....	۳۴۳
فصل هشتم: نام خانوادگی.....	۳۴۳

فصل نهم: تعویض شناسنامه‌های موجود و نقل آن به دفاتر ثبت کل وقایع.....	۳۴۴
فصل دهم: تهیه مقدمات اجرای قانون.....	۳۴۶
فصل یازدهم: مقررات کیفری.....	۳۴۷
قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹.....	۳۴۹
قانون روابط موجر و مستأجر مصوب ۱۳۵۶.....	۳۵۴
فصل اول: کلیات.....	۳۵۴
فصل دوم: میزان اجاره‌بها و ترتیب پرداخت آن.....	۳۵۵
فصل سوم: در تنظیم اجاره‌نامه.....	۳۵۷
فصل چهارم: موارد فسخ اجاره و تخلیه عین مستأجره.....	۳۶۰
فصل پنجم: حق کسب یا پیشه یا تجارت.....	۳۶۵
فصل ششم: تعمیرات.....	۳۶۷
قانون الحاق یک ماده به قانون روابط موجر و مستاجر مصوب ۱۳۶۵.....	۳۷۲
قانون روابط موجر و مستاجر مصوب ۱۳۷۶.....	۳۷۳
فصل اول: روابط موجر و مستاجر.....	۳۷۳
فصل دوم: سرقتی.....	۳۷۴
قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵.....	۳۷۷
بخش نخست: کلیات.....	۳۷۷
بخش دوم: حقوق و تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار.....	۳۸۲
بخش سوم: حقوق و تعهدات صندوق.....	۳۹۱
بخش چهارم: پرداخت خسارت.....	۳۹۹

بخش پنجم: تکالیف سایر نهادها و دستگاه‌های مرتبط.....	۴۰۴
بخش ششم: مقررات کیفری.....	۴۱۳
بخش هفتم: مقررات نهائی.....	۴۱۴
قانون اصلاح قانون جلوگیری از تصرف عدوانی مصوب	
۱۳۵۲.....	۴۱۶
قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۷.....	۴۲۲
آیین نامه قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب آذر ماه	
سال ۱۳۵۷.....	۴۲۴
آیین نامه چگونگی تملک اموال غیر منقول توسط اتباع خارجی	
غیر مقیم در جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴.....	۴۲۶
قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰.....	۴۲۹
فصل اول: دادگاه عالی و دادسرای انتظامی قضات.....	۴۳۰
فصل دوم: مجازات‌ها و تخلفات انتظامی.....	۴۳۳
فصل سوم: آیین رسیدگی به تخلفات انتظامی.....	۴۳۸
فصل چهارم: تعلیق قاضی.....	۴۴۲
فصل پنجم: رسیدگی به صلاحیت قضات.....	۴۴۴
قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۳.....	۴۴۹
ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن	
در موارد معین مصوب ۱۳۷۳ همراه با اصلاحیه.....	۴۶۱
درآمد خدمات قضائی شوراهای حل اختلاف.....	۴۶۵
بخشنامه یکنواخت‌سازی اخذ هزینه دادرسی.....	۴۶۶
قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب	
۱۳۴۸.....	۴۷۰

فصل یکم: تعاریف	۴۷۰
فصل دوم: حقوق پدیدآورنده	۴۷۱
فصل سوم: مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر	۴۷۳
فصل چهارم: تخلفات و مجازات‌ها	۴۷۵
قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور	
خیریه مصوب ۱۳۶۳	۴۷۸
قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱	۴۸۷
فصل اول: دادگاه خانواده	۴۸۷
فصل دوم: مراکز مشاوره خانوادگی	۴۹۳
فصل سوم: ازدواج	۴۹۴
فصل چهارم: طلاق	۴۹۶
فصل پنجم: حضانت و نگهداری اطفال و نفقه	۵۰۱
فصل ششم: حقوق وظیفه و مستمری	۵۰۳
فصل هفتم: مقررات کیفری	۵۰۴
آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده مصوب ۵۰۸۱۳۹۳	
فصل اول: دادگاه خانواده	۵۰۸
مبحث اول: کلیات	۵۰۸
مبحث دوم: ارائه گواهی پزشکی توسط زوجین	۵۱۰
مبحث سوم: طلاق توافقی	۵۱۱
مبحث چهارم: داوری	۵۱۳
مبحث پنجم: حقوق زوجه	۵۱۳
مبحث ششم: مدت اعتبار حکم طلاق و گواهی عدم امکان سازش	۵۱۴
مبحث هفتم: حضانت و نگهداری اطفال	۵۱۵

.....	مبحث هشتم: حقوق وظیفه و مستمری	۵۱۶
.....	مبحث نهم: مقررات کیفری	۵۱۷
.....	فصل دوم: مراکز مشاوره خانواده	۵۱۸
.....	مبحث اول: اهداف و تشکیلات	۵۱۸
.....	مبحث دوم: واحد مشاوره خانواده استانها	۵۱۹
.....	مبحث سوم: شرایط اخذ مجوز تأسیس مرکز مشاوره:	۵۲۰
.....	مبحث چهارم: اتیان سوگند	۵۲۳
.....	مبحث پنجم: نحوه صدور و اعتبار مجوز ایجاد مرکز مشاوره خانواده	۵۲۳
.....	مبحث ششم: چگونگی تعیین تعرفه خدمت مراکز مشاوره	۵۲۴
.....	مبحث هفتم: نحوه ارائه خدمات مشاوره‌ای	۵۲۴
.....	مبحث هشتم: تخلفات و مجازاتهای انتظامی	۵۲۵
.....	مبحث نهم: سایر موارد	۵۲۵
.....	فصل سوم: ثبت ازدواج و طلاق و وقایع مربوط به آن	۵۲۷
.....	فصل چهارم: نحوه ملاقات والدین با طفل	۵۳۰
	آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مصوب ۱۳۸۷	۵۳۲
.....	فصل اول: تعاریف	۵۳۲
.....	فصل دوم: صدور اجرائیه	۵۳۶
.....	فصل سوم: ابلاغ	۵۴۱
.....	فصل چهارم: ترتیب اجراء	۵۴۶
.....	فصل پنجم: بازداشت اموال منقول	۵۵۲
.....	فصل ششم: بازداشت اموال نزد شخص ثالث	۵۶۰

فصل هفتم: بازداشت اموال غیرمنقول.....	۵۶۳
فصل هشتم: ارزیابی.....	۵۶۸
فصل نهم: در وثیقه.....	۵۷۰
فصل دهم: در مزایده.....	۵۷۶
فصل یازدهم: تخلیه و ختم عملیات اجرائی.....	۵۸۵
فصل دوازدهم: هزینه‌های اجرائی.....	۵۸۸
فصل سیزدهم: شکایت از عملیات اجرائی و طرز رسیدگی به شکایات.....	۵۹۱
فصل چهاردهم: امور متفرقه.....	۵۹۲
قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری	
مصوب ۱۳۹۲.....	۶۰۰
بخش اول: تشکیلات.....	۶۰۰
بخش دوم: آیین دادرسی.....	۶۰۳
فصل اول: صلاحیت.....	۶۰۳
فصل دوم: ترتیب رسیدگی.....	۶۰۶
مبحث اول: رسیدگی در شعب بدوی.....	۶۰۶
اول: دادخواست.....	۶۰۶
دوم: دستور موقت.....	۶۱۲
سوم: رسیدگی و صدور رأی.....	۶۱۴
مبحث دوم: رسیدگی در شعب تجدیدنظر.....	۶۲۲
مبحث سوم: رسیدگی در هیأت عمومی.....	۶۲۵
بخش سوم: اعاده دادرسی.....	۶۳۱
بخش چهارم: اجرای احکام.....	۶۳۲
بخش پنجم: سایر مقررات.....	۶۳۷

قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ (با اصلاحات و الحاقات بعدی) ۶۳۸
فصل اول: اهداف و ضوابط کلی بخش تعاونی ۶۳۸
فصل دوم: عضو ۶۴۰
فصل سوم: سرمایه ۶۴۲
فصل چهارم: حساب سود و زیان و تقسیم سود و سایر مقررات مالی ۶۴۶
فصل پنجم: تعاونی‌های تولید و توزیع ۶۴۷
فصل ششم: ارکان تعاونی‌ها ۶۴۸
بخش دوم: هیأت مدیره ۶۵۲
بخش سوم: بازرسی ۶۵۵
فصل هفتم: اتحادیه تعاونی ۶۵۷
فصل هشتم: تشکیل و ثبت تعاونی‌ها ۶۶۰
فصل نهم: ادغام، انحلال و تصفیه ۶۶۱
بخش اول: ادغام ۶۶۱
بخش دوم: انحلال و تصفیه ۶۶۱
فصل دهم: اتاق تعاون ۶۶۲
فصل یازدهم: وزارت تعاون ۶۶۹
فصل دوازدهم: سایر مقررات ۶۷۴
قانون تملک آپارتمان‌ها مصوب ۱۳۴۳ ..... ۶۷۸
قانون پیش فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹ ..... ۶۸۶

پیشگفتار

در پاسخ به استقبال گسترده از کتابهای آموزشی منتشر شده توسط مؤسسه چتردانش بر آن شدیم که با سرعت و دقت بیشتر در تهیه و تکمیل این مجموعه با عناوین جدید از جمله «مجموعه قوانین و مقررات کاربردی حقوقی» اقدام نماییم.

از آنجا که داوطلبین شرکت کننده در آزمون های حقوقی وکالت، کارشناسی ارشد، قضاوت، مشاوران حقوقی، سردفتران اسناد رسمی نیازمند این هستند که قوانین خاص حقوقی که به صورت پراکنده و در سالهای مختلف به تصویب رسیده است را مطالعه کنند، گردآوری این قوانین به صورت یکجا برای ایشان دشوار است.

بر آن شدیم که قوانین خاص حقوقی را به صورت یکجا گردآوری نماییم تا گامی بهتر به سوی قبولی شما عزیزان در زمینه آزمون های حقوقی فراهم آوریم.

گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶

ماده ۱- به منظور حل اختلاف و صلح و سازش بین اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، شوراهای حل اختلاف که در این قانون به اختصار «شورا» نامیده می‌شوند، تحت نظارت قوه قضائیه و با شرایط مقرر در این قانون تشکیل می‌گردد.

تبصره- تعیین محدوده فعالیت جغرافیایی شورا در هر حوزه قضائی به عهده رئیس همان حوزه قضائی می‌باشد.

ماده ۲- شوراهای حل اختلاف در شهرها و در صورت لزوم در روستاها به تعداد لازم تشکیل می‌گردد.

تبصره- رئیس قوه قضائیه می‌تواند برای رسیدگی به امور خاص به ترتیب مقرر در این قانون شوراهای تخصصی تشکیل دهد.

ماده ۳- هر شورا دارای رئیس، دونفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی‌البدل است و در صورت نیاز می‌تواند برای انجام وظایف خود دارای مسئول دفتر باشد که توسط رئیس حوزه قضائی مربوط پیشنهاد و ابلاغ آن از سوی رئیس کل دادگستری استان یا معاون ذی‌ربط وی صادر می‌شود.

ماده ۴- در هر حوزه قضائی یک یا چند نفر قاضی دادگستری که قاضی شورا نامیده می‌شوند، مطابق مقررات این قانون انجام وظیفه می‌نمایند.

تبصره ۱- قوه قضائیه می‌تواند برای تأمین قضات شورا از میان قضات شاغل یا بازنشسته استفاده نماید.

تبصره ۲- مرکز امور شوراها می‌تواند از قضات شورا به صورت تمام‌وقت یا پاره‌وقت استفاده نماید.

تبصره ۳- رئیس قوه قضائیه می‌تواند یک قاضی را برای چند شورا تعیین کند.

ماده ۵- حکم انتصاب قاضی شورا توسط رئیس قوه قضائیه و حکم انتصاب هریک از اعضای شورا پس از احراز شرایط مقرر در این قانون، با پیشنهاد رئیس کل دادگستری توسط رئیس مرکز امور شوراها صادر می‌شود.

ماده ۶- اعضای شورا باید دارای شرایط زیر باشند:

الف- متدین به دین مبین اسلام

ب- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

پ- التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه

ت- حسن شهرت به امانت و دیانت و صحت عمل

ث- عدم استفاده از مشروبات الکلی و عدم اعتیاد به مواد مخدر

یا روانگردان

ج- حداقل سی‌سال سن تمام

چ- کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا معافیت از آن برای

مشمولان

ح- حداقل مدرک کارشناسی یا مدرک حوزوی معادل برای تمام

اعضای شورای حل اختلاف شهر و در شورای روستا سواد خواندن و

نوشتن و ترجیحاً داشتن دیپلم و بالاتر

خ- متأهل بودن

د- سابقه سکونت در حوزه شورا حداقل به مدت شش ماه و تداوم

سکونت پس از عضویت

ذ- نداشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری و عدم محرومیت از

حقوق اجتماعی

تبصره ۱- برای عضویت در شورا دارندگان مدرک دانشگاهی یا

حوزوی در رشته‌های حقوق قضائی یا الهیات با گرایش فقه و مبانی

حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک نفر از اعضای شورای

حل اختلاف شهر باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی فوق باشد.

تبصره ۲- افرادی که پیش از لازم‌الاجراء شدن این قانون به

عضویت شوراها درآمده‌اند در صورت نداشتن شرایط موضوع بندهای

(ح) و (خ) ادامه عضویتشان بلامانع است.

تبصره ۳- رئیس قوه قضائیه می‌تواند برای صلح و سازش در

دعای و شکایات اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳)

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شورای حل اختلاف خاص

آنان تشکیل دهد. اعضای این شورا باید متدین به دین خود باشند.

تبصره ۴- اعضای شورا قبل از شروع به کار مکلفند مطابق

سوگندنامه‌ای که توسط رئیس قوه قضائیه تهیه و تصویب می‌شود،

سوگند یاد نمایند.

ماده ۷- قضات، کارکنان دادگستری، وکلا و مشاوران حقوقی،

کارشناسان رسمی دادگستری و کارکنان نیروهای نظامی و

انتظامی جمهوری اسلامی ایران و نیروهای اطلاعاتی تا زمانی که در